

Julia

adres obiektu: Konstancin-Jeziorna, Batorego 20

data powstania: 1905

autorzy: Władysław Czosnowski, Karol Machlejd

Budynek mieszkalny zlokalizowany w centralnej części Konstancina-Jeziorny, na rozległej działce, na rogu ulic Batorego i Żeromskiego. Na dużej posesji znajduje się także dwukondygnacyjny budynek gospodarczy / garaż.

Budynek zaprojektował dla siebie Karol Machlejd – właściciel jednego z największych browarów warszawskich. W czasie powstania willi Machlejd był już wdowcem, ojcem kilkorga dzieci. Na cześć zmarłej żony Julianny Marianny Teichert-Stawickiej willi nadano imię „Julia”. Kolejnym właścicielem „Julii”, po śmierci Karola Machlejda w 1906 r., stał się jego syn Julian Marcin Edward Machlejd – pastor, pedagog i przemysłowiec, a także pierwszy dyrektor Gimnazjum im. Reja w Warszawie. Rodzina Karola Machlejda mieszka w tym domu do dziś.

Willa zaprojektowana została w duchu architektury eklektycznej z elementami neorenesansu. Murowana z cegły, otynkowana, z dwiema drewnianymi werandami. Usytuowana jest na planie kwadratu z ryzalitami od frontu i w elewacji ogrodowej. Bryła jest w miarę jednorodna i symetryczna; do dwukondygnacyjnego korpusu głównego dobudowane są w obu elewacjach bocznych dwukondygnacyjne, drewniane, przeszklone werandy. Z obu stron korpusu głównego, w elewacji frontowej i ogrodowej, znajdują się trójkondygnacyjne ryzalitty. Budynek jest kryty dwuspadowym dachem z blaszanym pokryciem. Na wszystkich elewacjach cała dolna kondygnacja pokryta jest pasowym boniowaniem w tynku; wprowadzono profilowane gzymsy kordonowy i koronujący, dodatkowo poprzedzony partią fryzu. Elewacja frontowa (zachodnia) jest 5-osiowa, z centralnym ryzalitem wejściowym. Jednoosiowy ryzalit zwieńczony jest ostrym szczytem ujętym w dwie sterczyny, zamkniętym półokrągłym naczółkiem. W dolnej kondygnacji ryzalitu znajdują się drzwi wejściowe w dekoracyjnym obramieniu; wyżej półkoliście zamknięte, witrażowe, duże okno; na trzeciej kondygnacji dwa półkoliście zamknięte okna, powyżej okno okulusowe. Pozostałe otwory okienne na tej elewacji są zróżnicowane. Elewacja ogrodowa (wschodnia) jest 7-osiowa; z 3-osiowym, delikatnie wysuniętym, centralnym ryzalitem. W ryzalicie na parterze znajduje się taras wejściowy, na piętrze balkon na dekoracyjnych wspornikach, z kamiennymi słupkami i kutą balustradą. Okno balkonowe zwieńczone dwuwolutowym naczółkiem; okna po bokach zostały zwieńczone rzeźbiarskimi maskami (głowy rycerzy). Ryzalit zwieńczony został dekoracyjnym szczytem z półkolistym naczółkiem, flankowany dwiema sterczynami. W polu szczytu znajduje się napis „Julia”.

Budynek będący własnością prywatną znajduje się w dobrym stanie technicznym. Zamieszkały, na bieżąco konserwowany, z zachowaną stolarką okienną i drzwiową. W ramach prac remontowych wymieniony został dach. Willa zachowała wiele z dawnego autentyzmu.

Budynek jest wpisany do rejestru zabytków decyzją z 04.08.1977 pod nr. A-908.

Literatura:

Świątek T.W., Konstancin. Śladami ludzi i zabytków, Pruszków 2007

Świątek T.W., Konstancin. Wędrówka śladami ludzi i zabytków, Warszawa 1995

Lachowski T., Obrazy z przeszłości. Konstancin, Definition Design, 2008

Oprac: Anna Gola i Michał Krasucki